

Сердюкова К. А.,
студентка 5 курсу, 4 групи господарсько-правового
факультету Національного юридичного
університету імені Ярослава Мудрого

КОРПОРАТИВНА ЗЛОЧИННІСТЬ: ДОСВІД ФРН У ПРОТИДІ ЇЇ

Анотація. У тезах розглянуте питання притягнення до кримінальної відповідальності юридичних осіб в Україні та Німеччині.

Ключові слова: корпоративна злочинність, кримінальна відповідальність, вина юридичної особи.

Аннотация. В тезисах рассмотрен вопрос привлечения к уголовной ответственности юридических лиц в Украине и Германии.

Ключевые слова: корпоративная преступность, уголовная ответственность, вина юридического лица.

Summary: In theses examined the issue of bringing to criminal responsibility of legal entities in Ukraine and Germany.

Keywords: corporate crime, criminal liability, guilt of legal entity.

На сьогоднішній день тема корпоративної злочинності є досить популярною як на території України, так і за її межами. Підприємства дедалі частіше завдають шкоду суспільним відносинам, які охороняються кримінальним законом бажаючи досягти максимального прибутку [4, с. 1]. Питання протидії корпоративній злочинності вимагають вирішення питання щодо комплексного впровадження інституту кримінальної відповідальності юридичних осіб [1, с. 74]. Для створення ефективного і дієвого механізму протидії корпоративній злочинності, доцільно було б звернутися до досвіду інших країн.

У Німеччині досить давно тривають дискусії навколо питання чи потрібно вводити кримінальну відповідальність для юридичних осіб. Прихильники такого введення аргументують цю думку тим, що цивільна відповідальність, зокрема у вигляді величезних штрафів є недостатньою для покарання за масштабні злочини, вчинені юридичними особами. Водночас прихильники введення кримінальної відповідальності для німецьких компаній мотивують свою позицію активним розвитком і застосуванням цього інституту як на рівні Європейського Союзу, так і в окремих європейських країнах. Зокрема, міри покарання, які накладаються на юридичну особу внаслідок визнання її винною у вчиненні злочину, є більш ефективними та широко застосовуються в таких країнах як Франція, Голландія, Великобританія.

Противники введення концепції кримінальної відповідальності юридичних осіб у німецьке право обґрунтовують свою позицію повною невідповідністю корпоративної кримінальної відповідальності сутності німецького кримінального права. Адже в основу німецького кримінального кодексу покладено концепцію індивідуальної вини, а тому юридичні особи не можуть бути визнані винними у злочині в силу відсутності відповідної правосуб'єктності в розумінні кримінального права [2, с. 295].

На сьогоднішній день ідея запровадження інституту кримінальної відповідальності юридичних осіб вже частково відтворена у вітчизняному законодавстві. Законом України від 23 травня 2013 року Кримінальний кодекс України доповнено Розділом XIV-І «Заходи кримінально-правового характеру щодо юридичних осіб», у 2014 році ці законодавчі новели набули чинності. Оскільки вітчизняна кримінально-правова доктрина базується на позиції, відповідно до якої суб'єктом злочину не може бути визнана юридична особа, законодавець обрав підхід, згідно з яким єдиним суб'єктом злочину визнається фізична особа. Стосовно юридичної особи можуть застосовуватись ніби «субсидіарні» до відповідальності фізичної особи заходи кримінально-правового характеру за доволі вузьким переліком [3, с. 31].

Слід зазначити, що Україна вже зробила перші кроки до запровадження інституту кримінальної відповідальності юридичних осіб, хоча для його ефективності необхідно продовжити теоретичні розробки та надати йому можливість практичного використання. Німеччина ж стоїть на позиції визнання виключно фізичної особи як суб'єкту злочину і

застосовує заходи впливу на юридичну особу лише як додаткову міру. Таким чином, можна стверджувати, що Україна та Німеччина йдуть різними шляхами в питанні притягнення юридичних осіб до кримінальної відповідальності.

Список використаних джерел:

1. Антонова Е. Ю. Концептуальные основы корпоративной (коллективной) уголовной ответственности: дис. д-ра юрид наук:12.00.08/ Антонова Елена Юрьевна. – Владивосток, 2011. – 395 с.
2. Кукіна З. З. Порівняльно-правова характеристика кримінальної корпоративної відповідальності в країнах Європейського Союзу : наук. ст./З.З. Кукіна. – Київ: ЧКУП, 2015. – 315 с.
3. Пивоваров В.В. Корпоративна злочинність сучасного світу: тези наук. доповіді/ В.В. Пивоваров. – Харків: Вісник кримінологічної асоціації України, 2016. – 43 с.
4. Пивоваров В.В. Кримінальна відповідальність корпорацій: проблема визначення вини: тези наук. доповіді/ В.В. Пивоваров, В.В. Маковецька. – Харків: Теорія і практика правознавства, 2014. – 10 с.

Науковий керівник – канд. юрид. наук, доц. В. В. Пивоваров

Міністерство освіти і науки України
Національний юридичний університет
імені Ярослава Мудрого

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ПРОТИДІЇ ЗЛОЧИННОСТІ

Матеріали XVIII студентської наукової конференції
з кримінології

(м. Харків, 28 листопада 2018 р.)

За загальною редакцією
професора *А. П. Гетьмана* і професора *Б. М. Головкина*

Харків
«Право»
2018

УДК 343.9:328.185(477)

А43

Редакційна колегія:

д-р юрид. наук, проф. Б. М. Головкін (*голова*);
канд. юрид. наук, доц. К. А. Автухов (*відповідальний секретар*);
д-р юрид. наук, проф. О. Ю. Шостко;
канд. юрид. наук, доц. М. Ю. Валуйська;
канд. юрид. наук, доц. С. Ю. Лукашевич;
канд. юрид. наук, доц. М. В. Романов;
канд. юрид. наук, доц. В. В. Пивоваров;
канд. юрид. наук, доц. О. В. Таволжанський;
канд. юрид. наук, доц. О. В. Ткачова;
канд. юрид. наук О. В. Гальцова;
канд. юрид. наук М. О. Маршуба;
канд. юрид. наук О. В. Новіков;
канд. юрид. наук К. Д. Кулик;
канд. юрид. наук М. Ю. Кутепов;
канд. юрид. наук Н. В. Сметаніна;
зав. лабораторією Ю. Г. Бойко

А43 **Актуальні проблеми протидії злочинності : матеріали XVIII студ.**
наук. конф. з кримінології (м. Харків, 28 листоп. 2018 р.) / за заг. ред.
А. П. Гетьмана і Б. М. Головкіна. – Харків : Право, 2018. – 196 с.

ISBN 978-966-937-540-7

ISBN 978-966-937-540-7

© Національний юридичний університет
імені Ярослава Мудрого, 2018
© Оформлення. Видавництво «Право», 2018